

ЗИГМУНД ФРОЙД УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНА

КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою університету

Протокол №10 від
«11» червня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПРАВОЗНАВСТВО»

Освітній рівень: Перший (бакалаврський)

Галузь знань: С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»

Спеціальність С4 «Психологія»

Освітньо-професійна програма "Психологія"

Статус дисципліни: вибіркова

Форма навчання: денна

<u>Форма навчання</u>	<u>Курс</u>	<u>Семестр</u>	<u>Лекції (год.)</u>	<u>Практичні (год.)</u>	<u>Самостійна робота студента (год.)</u>	<u>Разом (год.)</u>	<u>Залік (сем.)</u>
<u>Денна</u>	<u>3</u>	<u>6</u>	<u>20</u>	<u>16</u>	<u>54</u>	<u>90</u>	<u>6</u>

Робоча програма розроблена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини», спеціальності С4 Психологія, затвердженої вченою радою ЗФУУ (протокол № 10 від «11» червня 2025 року)

Доктор психологічних наук,
професор кафедри психології

(підпис)

М. Максимов

Робочу програму обговорено та затверджено на засіданні кафедри психології

Протокол № 9 від “21” травня 2025 року

Завідувач кафедри психології

(підпис)

І. Клименко

Гарант ОПП «Психологія»

(підпис)

І. Клименко

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), “__” _____ 20__ р., протокол №__
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), “__” _____ 20__ р., протокол №__
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), “__” _____ 20__ р., протокол №__
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), “__” _____ 20__ р., протокол №__
(підпис) (ПІБ)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ОПП, ступень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	
Кількість кредитів - 3	Галузь знань – С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»	Статус дисципліни вибіркова	
Змістових модулів - 2		Мова навчання Українська	
Загальна кількість кредитів/годин - 3/90	Спеціальність: С4 Психологія Освітньо-професійна програма «Психологія»	Рік підготовки	
		3-й	
		Семестр	
		6-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних - 2 год.;	Ступень вищої освіти - Бакалавр	Лекції (год.)	
		20	
		Практичні(год.)	
		16	
		Самостійна робота(год.)	
		54	
		Всього	
		90	
		Вид контролю	
		Залік	

2.1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Правознавство» є формування у здобувачів вищої освіти системні знання про основи права та правові системи, забезпечити розуміння законодавчих норм та їх застосування, а також розвинути навички правового мислення й уміння орієнтуватися у правовому полі професійної діяльності.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни «Правознавство» є:

- Охарактеризувати структуру та функції правової системи України.
- Представити основні галузі права (конституційне, цивільне, адміністративне, кримінальне тощо).
- Надати знання про права та обов'язки громадян.
- Описати механізми захисту прав людини.
- Запропонувати приклади застосування правових норм у професійній діяльності.
- Сформувати навички аналізу правових документів та актів.

2.3. Передумови для вивчення дисципліни.

Для успішного засвоєння дисципліни «Правознавство» студентам необхідно мати ґрунтовні знання з таких предметів:

Пререквізіти:

- Правові засади психолога та психотерапевта — дисципліна, що формує знання про законодавчі, нормативні та етичні основи професійної діяльності психолога й психотерапевта.
- Психологія управління — курс, присвячений дослідженню психологічних закономірностей управлінської діяльності та взаємодії керівника з колективом.
- Основи міжпрофесійної взаємодії — дисципліна, що розкриває принципи ефективної співпраці психологів з фахівцями інших галузей у сфері охорони здоров'я та освіти.
- Нормативно-правове забезпечення психологічної діяльності — курс, спрямований на вивчення правових норм, що регулюють професійну діяльність психолога та гарантують якість і безпеку послуг.
- Професійні ризики фахівців сфери охорони психічного здоров'я — дисципліна, що аналізує природу, види та наслідки професійних ризиків у роботі психологів і психотерапевтів, а також методи їх профілактики.

Після завершення дисципліни студенти зможуть застосовувати отримані знання у таких предметах та професійних сферах:

Постреквізіти:

- Психологія сім'ї та подружжя — дисципліна, що досліджує закономірності розвитку сімейних і подружніх стосунків, їхній вплив на особистість та методи психологічної допомоги сім'ї.
- Основи психофармакології — курс, присвячений вивченню дії лікарських препаратів на психіку, їхніх механізмів та застосування у лікуванні психічних і поведінкових розладів.
- Сексологія — дисципліна, що аналізує психологічні та біологічні аспекти сексуальності, проблеми сексуальної поведінки та методи психотерапевтичної роботи у сфері сексуального здоров'я.

3. Зміст навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Правознавство» складається з двох змістовних модулів:

Змістовний модуль 1. Теоретичні основи правознавства

Тема 1. Поняття та предмет правознавства

Правознавство є комплексною навчальною дисципліною, що охоплює знання про право як систему норм, які регулюють суспільні відносини. Воно визначає предмет дослідження — закономірності виникнення, функціонування та розвитку права. Правознавство формує уявлення про право як соціальний регулятор, його роль у забезпеченні справедливості та правопорядку.

Значення правових знань для професійної діяльності та громадянського життя.

Тема 2. Джерела права та їх класифікація

Джерела права — це офіційні форми вираження правових норм, що мають обов'язкову силу. До них належать закони, підзаконні акти, міжнародні договори та правові звичаї. Класифікація джерел права дозволяє систематизувати правові норми та визначати їх ієрархію. Вивчення джерел права забезпечує розуміння механізмів правового регулювання та застосування норм у практиці.

Тема 3. Система права та галузі права

Система права складається з галузей та інститутів, що регулюють різні сфери суспільних відносин. Вона має внутрішню структуру, яка забезпечує узгодженість і цілісність правового регулювання. Галузі права включають конституційне, цивільне, кримінальне, адміністративне та інші напрями. Знання системи права дозволяє орієнтуватися у правовому полі та застосовувати норми у професійній діяльності.

Тема 4. Конституційні основи правової системи України

Конституція України є основним законом держави, що визначає її політичний устрій, права та свободи громадян. Вона закріплює принципи верховенства права, демократії та поділу влади. Конституційні положення формують фундамент для розвитку галузей права та правозастосування. Вивчення Конституції забезпечує розуміння базових засад правової системи України.

Тема 5. Правові відносини та правосвідомість

Правові відносини виникають у процесі реалізації правових норм між суб'єктами права. Вони мають структуру, що включає суб'єктів, об'єкт та зміст правовідносин. Важливим чинником є правосвідомість, яка визначає ставлення громадян до права та його дотримання. Розуміння правових відносин і правосвідомості сприяє ефективному застосуванню права у суспільстві.

Змістовний модуль 2. Галузеві аспекти правознавства

Тема 6. Цивільне право та цивільні правовідносини

Цивільне право регулює майнові та особисті немайнові відносини між громадянами та організаціями. Воно визначає права власності, зобов'язальні та договірні відносини. Цивільні правовідносини забезпечують реалізацію прав та інтересів учасників у сфері економіки та побуту. Знання цивільного права необхідне для захисту прав громадян та організацій у судовій практиці.

Тема 7. Адміністративне право та адміністративна відповідальність

Адміністративне право регулює діяльність органів державної влади та їх взаємодію з громадянами. Воно визначає порядок прийняття рішень, права та обов'язки посадових осіб. Адміністративна відповідальність настає за

порушення правил і норм у сфері управління. Вивчення адміністративного права сприяє розумінню механізмів державного управління та контролю.

Тема 8. Кримінальне право та кримінальна відповідальність

Кримінальне право встановлює поняття злочину, види покарань та принципи кримінальної відповідальності. Воно спрямоване на охорону суспільних відносин від небезпечних посягань. Кримінальна відповідальність є важливим інструментом забезпечення правопорядку та справедливості. Знання кримінального права необхідне для розуміння механізмів захисту прав і свобод громадян.

Тема 9. Трудове право та соціальний захист

Трудове право регулює відносини між працівниками та роботодавцями, визначає їх права та обов'язки. Воно забезпечує умови праці, порядок укладання та розірвання трудових договорів. Соціальний захист включає гарантії для працівників у випадку втрати працездатності чи безробіття. Вивчення трудового права сприяє формуванню правової культури у сфері праці.

Тема 10. Міжнародне право та його значення для України

Міжнародне право регулює відносини між державами та міжнародними організаціями. Воно ґрунтується на принципах суверенітету, невтручання та співробітництва. Для України міжнародне право має особливе значення у сфері інтеграції та захисту національних інтересів. Знання міжнародного права дозволяє розуміти механізми участі держави у світовій спільноті.

4. Структура залікового кредиту з дисципліни

Назви змістовних модулів і тем для вивчення	Кількість годин			
	денна форма			
	у тому числі			
	усього	лекц	практ	с.р
Змістовний модуль 1. Теоретичні основи правознавства				
Тема 1. Поняття та предмет правознавства. Охарактеризація права як соціального явища, його функцій та ролі у суспільстві.	10	2	2	6
Тема 2. Джерела права та їх класифікація. Основні форми вираження правових норм: закони, підзаконні акти, міжнародні договори.	9	2	1	6
Тема 3. Система права та галузі права. Структура права, поділ на галузі та інститути, їх взаємозв'язок.	9	2	1	6
Тема 4. Конституційні основи правової системи України. Значення Конституції як основного закону держави, її принципи та положення.	10	2	2	6
Тема 5. Правові відносини та правосвідомість. Сутність правових відносин, їх елементи та роль правосвідомості у правозастосуванні.	9	2	2	5
Змістовний модуль 2. Галузеві аспекти правознавства				

Тема 6. Цивільне право та цивільні правовідносини. Основні положення цивільного права, права власності та зобов'язальні відносини.	9	2	2	5
Тема 7. Адміністративне право та адміністративна відповідальність. Принципи регулювання діяльності органів влади та види адміністративних правопорушень.	8	2	1	5
Тема 8. Кримінальне право та кримінальна відповідальність. Поняття злочину, види покарань та принципи кримінальної відповідальності.	8	2	1	5
Тема 9. Трудове право та соціальний захист. Правове регулювання трудових відносин, права та обов'язки працівників і роботодавців.	9	2	2	5
Тема 10. Міжнародне право та його значення для України. Основні принципи міжнародного права, участь України у міжнародних договорах та організаціях.	9	2	2	5
Усього	90	20	16	54

5. Тематика практичних та занять з дисципліни

Змістовний модуль 1. Теоретичні основи правознавства

Практичне заняття 1. Правознавство як наука та навчальна дисципліна

- Охарактеризуйте право як соціальне явище.
- Назвіть основні функції права у суспільстві.
- Опишіть предмет правознавства та його значення для громадян.
- Зазначте роль правових знань у професійній діяльності.

Практичне заняття 2. Джерела права та їх класифікація

- Охарактеризуйте поняття «джерела права».
- Назвіть основні види джерел права.
- Опишіть ієрархію правових норм у правовій системі.
- Зазначте значення міжнародних договорів для України.

Практичне заняття 3. Система права та її галузі

- Охарактеризуйте структуру системи права.
- Назвіть основні галузі права та їх особливості.
- Опишіть взаємозв'язок між інститутами права.
- Зазначте значення системності права для його застосування.

Практичне заняття 4. Конституційні основи правової системи України

- Охарактеризуйте Конституцію як основний закон держави.
- Назвіть принципи верховенства права та демократії.
- Опишіть значення Конституції для розвитку галузей права.
- Зазначте права і свободи громадян, закріплені Конституцією.

Практичне заняття 5. Правові відносини та правосвідомість

- Охарактеризуйте структуру правових відносин.
- Назвіть суб'єктів та об'єкти правовідносин.

- Опишіть роль правосвідомості у правозастосуванні.
- Запропонуйте приклади правових відносин у повсякденному житті.

Змістовний модуль 2. Галузеві аспекти правознавства

Практичне заняття 6. Цивільне право та цивільні правовідносини

- Охарактеризуйте предмет цивільного права.
- Назвіть основні види цивільних правовідносин.
- Опишіть права власності та їх захист.
- Запропонуйте приклади договірних відносин у побуті.

Практичне заняття 7. Адміністративне право та адміністративна відповідальність

- Охарактеризуйте предмет адміністративного права.
- Назвіть основні права та обов'язки громадян у сфері управління.
- Опишіть види адміністративних правопорушень.
- Запропонуйте приклади адміністративної відповідальності.

Практичне заняття 8. Кримінальне право та кримінальна відповідальність

- Охарактеризуйте поняття злочину.
- Назвіть основні види покарань.
- Опишіть принципи кримінальної відповідальності.
- Запропонуйте приклади злочинів та їх правових наслідків.

Практичне заняття 9. Трудове право та соціальний захист

- Охарактеризуйте предмет трудового права.
- Назвіть права та обов'язки працівників і роботодавців.
- Опишіть порядок укладання трудового договору.
- Запропонуйте приклади соціального захисту працівників.

Практичне заняття 10. Міжнародне право та його значення для України

- Охарактеризуйте основні принципи міжнародного права.
- Назвіть міжнародні організації, членом яких є Україна.
- Опишіть значення міжнародних договорів для держави.
- Запропонуйте приклади впливу міжнародного права на внутрішню політику.

6. Тематика самостійних занять з дисципліни

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Самостійне заняття 1. Правознавство як наука та навчальна дисципліна – Охарактеризувати право як соціальне явище. – Представити основні функції права. – Надати приклади ролі права у суспільстві. – Описати предмет правознавства. – Запропонувати приклади застосування правових знань у професійній діяльності.	6

2	Самостійне заняття 2. Джерела права та їх класифікація – Охарактеризувати поняття «джерела права». – Представити основні види джерел права. – Надати приклади законів та підзаконних актів. – Описати значення міжнародних договорів. – Запропонувати схему класифікації джерел права.	6
3	Самостійне заняття 3. Система права та її галузі – Охарактеризувати структуру системи права. – Представити основні галузі права. – Надати приклади інститутів права. – Описати взаємозв'язок між галузями права. – Запропонувати приклади застосування системи права у практиці.	6
4	Самостійне заняття 4. Конституційні основи правової системи України – Охарактеризувати Конституцію як основний закон. – Представити принципи верховенства права та демократії. – Надати приклади конституційних прав і свобод. – Описати значення Конституції для розвитку права. – Запропонувати приклади застосування конституційних норм у практиці.	6
5	Самостійне заняття 5. Правові відносини та правосвідомість – Охарактеризувати структуру правових відносин. – Представити суб'єктів та об'єкти правовідносин. – Надати приклади правових відносин у суспільстві. – Описати значення правосвідомості. – Запропонувати способи формування правової культури.	5
6	Самостійне заняття 6. Цивільне право та цивільні правовідносини – Охарактеризувати предмет цивільного права. – Представити основні види цивільних правовідносин. – Надати приклади договірних відносин. – Описати права власності та їх захист. – Запропонувати практичні завдання з цивільного права.	5
7	Самостійне заняття 7. Адміністративне право та адміністративна відповідальність – Охарактеризувати предмет адміністративного права. – Представити права та обов'язки громадян у сфері управління. – Надати приклади адміністративних правопорушень. – Описати види адміністративної відповідальності. – Запропонувати приклади рішень органів влади.	5
8	Самостійне заняття 8. Кримінальне право та кримінальна відповідальність – Охарактеризувати поняття злочину. – Представити основні види покарань. – Надати приклади злочинів та їх наслідків.	5

	– Описати принципи кримінальної відповідальності. – Запропонувати способи профілактики злочинності.	
9	Самостійне заняття 9. Трудове право та соціальний захист – Охарактеризувати предмет трудового права. – Представити права та обов'язки працівників і роботодавців. – Надати приклади трудових договорів. – Описати механізми соціального захисту. – Запропонувати практичні кейси з трудового права.	5
10	Самостійне заняття 10. Міжнародне право та його значення для України – Охарактеризувати основні принципи міжнародного права. – Представити міжнародні організації, членом яких є Україна. – Надати приклади міжнародних договорів України. – Описати значення міжнародного права для інтеграції України. – Запропонувати приклади впливу міжнародного права на внутрішню політику	5
Всього		54

7. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Правознавство» використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студентів:

- стандартизовані тести;
- поточне опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- реферати, презентації;
- залік.

8. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Правознавство» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2	
40%	10%	40%	10%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2
1. Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (5 занять, 5 тем – 5 оцінок). 2. Модульний контроль 1 проводиться на п'ятому практичному занятті. Оцінка за Модульний контроль 1 виставляється на підставі виконання письмового завдання.		1. Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (5 занять, 5 тем – 5 оцінок). 2. Модульний контроль 2 проводиться на останньому практичному занятті. Оцінка за Модульний контроль 2 виставляється на підставі виконання письмового завдання.	

Усі форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів зазначенні в положенні університету про оцінювання результатів вивчення навчальної дисципліни.

Шкала оцінювання

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№ п/п	Найменування	Номер теми
1	Мультимедійний проектор	1-10
2	Проекційний екран	
3	Комунікаційне програмне забезпечення (Google Chrome, Firefox)	
4	Наявність доступу до мережі Інтернет	
5	Персональні комп'ютери, ноутбук.	
6	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	
7	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	
8	Програмне забезпечення: ОС Windows	
9	Інструменти Microsoft Office (Word; Excel; Power Point і т. і.)	

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні:

1. Бабкін В. Д. *Конституційне право України*. Київ: Юрінком Інтер, 2024. 400 с.
2. Копейчиков В. В. *Загальна теорія держави і права: навчальний посібник*. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 320 с.
3. Котюк В. О. *Основи правознавства*. Київ: Видавничий дім «Ін Юре», 2020. 256 с.
4. Рабінович П. М. *Основи загальної теорії права та держави*. Львів: Кальварія, 2022. 280 с.
5. Скакун О. Ф. *Теорія держави і права*. Харків: Консум, 2021. 520 с.

Додаткові:

6. Буроменський М. В. *Міжнародне право*. Київ: Юрінком Інтер, 2021. 370 с.
7. Гончаренко В. Г. *Трудове право України*. Київ: Центр учбової літератури, 2022. 300 с.
8. Копиленко О. Л. *Адміністративне право України*. Київ: Юрінком Інтер, 2021. 350 с.
9. Костицький В. В. *Кримінальне право України*. Київ: Алерта, 2023. 410 с.
10. Тихий О. В. *Цивільне право України: курс лекцій*. Харків: Право, 2022. 280 с.

Інформаційні ресурси:

1. Верховна Рада України — rada.gov.ua
2. Судова влада України — court.gov.ua
3. Єдиний державний реєстр нормативно-правових актів — zakon.rada.gov.ua ([zakon.rada.gov.ua in Bing](http://zakon.rada.gov.ua))
4. Електронна бібліотека юридичної літератури — library.nlu.edu.ua ([library.nlu.edu.ua in Bing](http://library.nlu.edu.ua))
5. Міністерство юстиції України — minjust.gov.ua
6. Конституційний Суд України — ccu.gov.ua
7. Верховний Суд України — supreme.court.gov.ua ([supreme.court.gov.ua in Bing](http://supreme.court.gov.ua))
8. Офіційний портал Верховної Ради України — rada.gov.ua